

JĘZYK POLSKI
przedmiotowe zasady oceniania
Klasa VII-VIII, III- gimnazjum

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który musi spełniać **bezwzględnie wszystkie wymagania** jak na ocenę **bardzo dobrą**, a ponadto w zakresie:

Sluchania i mówienia uczeń powinien:

- Posiadać umiejętność samodzielnego zbudowania spójnego, logicznego, bezbłędnego językowo i wykazującego się wysokim poziomem merytorycznym kilkuminutowego wystąpienia, bezpośrednio w trakcie zajęć dydaktycznych.
- Dysponować umiejętnościami wygłaszania przemówień i referatów, wykorzystując świadomie użyte tropy i figury retoryczne.
- Wystąpienia swe dokumentować wszechstronna i bogata erudycją polonistyczną i interdyscyplinarną.

Czytania tekstów słownych i odczytywania innych tekstów kultury uczeń powinien:

- Posiadać umiejętność samodzielnej pracy z pozaprogramowym tekstem literackim, popularnonaukowym i naukowym.
- Praktycznie wykorzystywać, przetwarzać i interpretować treści rozmaitych przekazów medialnych.
- Samodzielnie analizować i interpretować dzieła ikonograficzne.

Pisania uczeń powinien:

- Proponować własne, urozmaicone graficznie i formalnie formy notowania.
- Podejmować świadome próby tworzenia recenzji, rozprawki, eseju.
- Umieć przygotować pracę literacką większych rozmiarów: praca semestralna, roczna, monograficzna, przemówienie, wystąpienie, referat.
- Ewentualnie publikować swe teksty w literackich czasopismach szkolnych i młodzieżowych lub innych opracowaniach i periodykach.

Nauki o języku uczeń powinien:

- Wykazywać ponadprogramowe zainteresowania językoznawcze.
- Podejmować samodzielne próby poszerzania wiedzy językowej w oparciu o wskazaną literaturę przedmiotu.

Lektury uczeń powinien:

- Legitymować się erudycją wynikającą z własnej, ponadprogramowej lektury.
- Odwoływać się do niej w wystąpieniach ustnych i pracach pisemnych. Śledzić aktualne wydarzenia literackie i artystyczne.

Pojęć uczeń powinien:

Dysponować bogatym słownictwem terminologicznym, świadomie i funkcjonalnie używać pojęć literackich i kulturowych przyswajanych na drodze indywidualnej edukacji.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, którego wyniki w pracy sytuują na poziomie osiągnięć dopelniających. Uczeń taki w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełniać musi poniższe wymagania

Sluchanie i mówienie:

- Uwazne, zdyscyplinowane, potwierdzone samodzielnym prowadzeniem notatek, sluchanie wypowiedzi nauczycieli i uczniow podczas zajec dydaktycznych odbywanych w szkole i innych miejscach (muzeum, biblioteka, prelekcja, itp.).
- Wypowiadanie sie w sposob zgodny z ogolnopolska norma wymowy, z zachowaniem prawidel artykulacyjnych i prozodycznych jezyka.
- Tworzenie precyzyjnych wypowiedzi jednozdaniowych i wielozdaniowych w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych.
- Budowanie logicznej i spójnej formy wypowiedzi na określony temat; próba argumentacji i wnioskowania.
- Prezentacja własnego stanowiska i punktu widzenia w ramach toczoney dyskusji; zajęcie aktywnego stanowiska nadawcy i odbiorcy komunikatu słownego.
- Sprawne opanowanie wymaganych programowo form mówionych wypowiedzi: opis, opowiadanie, charakterystyka, streszczenie, sprawozdanie, sprawozdanie typu recenzji.
- Próby wygłoszenia przemówień i referatów.
- Wygłoszenie z pamięci fragmentów poezji i prozy, poparte próbą głosowej interpretacji tekstu (odpowiednia barwa, intonacja, naczenie) i wyraźną świadomością jego zawartosci semantycznej.

Czytanie tekstów słownych i odczytywanie innych tekstów kultury:

- Bezblędne opanowanie techniki głośnego czytania, z zachowaniem prozodii języka ojczystego.
- Interpretacyjne czytanie tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych.
- Krytyczna i świadoma cicha lektura tekstu, motywująca do twórczego myślenia i działania.
- Samodzielna praca z tekstem wykorzystująca i modyfikująca zawarte w nim informacje.
- Umiejętność cytowania.
- Biegła znajomość literackich środków wyrazu oraz znajomość środków wyrazu języka teatru.
- Krytyczny odbiór i analiza treści przekazów medialnych (TV).
- Umiejętność krytycznej analizy reklamy.
- Praktyczne korzystanie ze słowników ogólnych i monograficznych.

Pisanie:

- Sprawne redagowanie i tworzenie wszystkich pisemnych form wypowiedzi objętych programowymi treściami nauczania (opis, opowiadanie, opowiadanie z dialogiem, charakterystyka, list prywatny, list motywacyjny, pamiętnik, dziennik, notatka streszczająca, streszczenie, sprawozdanie, teksty użytkowe).
- Próba strukturyzacji tekstu z zastosowaniem odpowiednich znaków graficznych.
- Próba tworzenia przypisów i bibliografii.

Nauka o języku:

Sprawne, świadome i funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy językowej z zakresu:

1. Fonetyki i ortofonii (budowa i funkcje narządów mowy a proces artykulacji głosek, podstawowa klasyfikacja głosek polskich, upodobnienia i uproszczenia grup spółgłoskowych, kryteria poprawnościowe wymawiania głosek).
2. Fleksji (odmienne i nieodmienne części mowy, ich funkcja w różnych formach wypowiedzi).
3. Składni (klasyfikacja wypowiedzi; zdania a równoważniki, struktura zdania pojedynczego, rodzaje zdań złożonych a formy wypowiedzi).
4. Ortografii i interpunkcji (funkcjonalna znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych udokumentowana bezbłędnym zapisem tekstu).

Lektura:

Bardzo dokładna znajomość wszystkich wskazanych przez nauczyciela lektur programowych, świadcząca o świadomym i krytycznym zapoznaniu się z ich treścią, poparta dojrzałym komentarzem (wypowiedzi ustne), aktywną postawą w dyskusji nad lekturą, wysokim poziomem literackim prac pisemnych. Wnikliwa znajomość informacji o autorach lektur (biogramy z podręcznika).

Pojęcia:

Precyzyjne rozumienie, funkcjonalne wykorzystanie oraz umiejętność samodzielnego definiowania pojęć i terminów z zakresu teorii literatury, poetyki, języka oraz kultury, zawartych w programowych treściach nauczania a także pojęć i terminów wprowadzanych dodatkowo przez nauczyciela.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, którego wyniki pracy sytuują na poziomie osiągnięć rozszerzających. Uczeń taki w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełniać musi poniższe wymagania

Słuchanie i mówienie:

- Uważne i zdyscyplinowane słuchanie wypowiedzi nauczyciela i uczniów podczas zajęć dydaktycznych odbywanych w szkole i w innych okolicznościach oraz umiejętność sporządzania na tej podstawie własnej notatki.
- Wypowiadanie się w sposób zgodny z ogólnopolską normą wymowy, z zachowaniem prawideł artykulacyjnych i prozodycznych języka.
- Tworzenie poprawnych językowo, logicznych i spójnych wypowiedzi jednozdaniowych i wielozdaniowych w sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych.
- Umiejętność wypowiadania się zgodnie z tematem, poparta wyszukiwaniem argumentów i dochodzeniem do logicznych wniosków.
- Wyrażanie własnego stanowiska w trakcie prowadzonej dyskusji.
- Poprawne opanowanie wymaganych programowo form wypowiedzi.
- Podejmowanie prób wygłaszania przemówień i referatów.
- Wygłaszanie z pamięci wskazanych fragmentów poezji i prozy, uwzględniające odpowiednią barwę, intonację i natężenie głosu.

Czytanie tekstów słownych i odczytywanie innych tekstów kultury:

- Sprawne opanowanie techniki głośnego czytania z zachowaniem prozodii języka polskiego.
- Czytanie ze zrozumieniem tekstów epickich, lirycznych i dramatycznych. Umiejętność sprawnej i samodzielnej pracy z tekstem podczas cichej lektury z wykorzystaniem wskazówek i poleceń nauczyciela.
- Umiejętność cytowania.
- Znajomość literackich środków wyrazu oraz środków wyrazu języka teatru.
- Świadomy odbiór treści przekazów medialnych.
- Analiza reklamy.

- Praktyczne korzystanie ze słowników ogólnych i monograficznych.

Pisanie:

- Poprawne redagowanie wszystkich pisemnych form wypowiedzi objętych programowymi treściami nauczania.
- Poprawne stosowanie w zapisie tekstu odpowiednich znaków graficznych.
- Praktyczna znajomość zasad tworzenia przypisów i bibliografii.

Nauka o języku:

Sprawne funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy językowej w zakresie:

1. Fonetyki i ortofonii (budowa i funkcje narządów mowy, podstawowa klasyfikacja głosek polskich, znajomość mechanizmów upodobnień i uproszczeń spółgłoskowych, kryteria poprawności wymawiania głosek).
2. Fleksji (znajomość form i funkcji odmiennych i nieodmiennych części mowy).
3. Składni (znajomość rodzajów wypowiedzi, poprawna analiza budowy zdania pojedynczego, rozróżnianie rodzajów zdań złożonych).
4. Ortografii i interpunkcji (funkcjonalna znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych; poprawna ortograficznie i interpunkcyjnie pisownia z dopuszczeniem nielicznych błędów II stopnia).

Lektura:

Dokładna znajomość wszystkich wskazanych przez N lektur programowych, świadcząca o świadomym zapoznaniu się z ich treścią. Sprawna umiejętność samodzielnej wypowiedzi (ustnej i pisemnej) na temat związany z treścią lektury. Udział w dyskusji podczas analizy i interpretacji tekstu. Znajomość informacji o autorach lektur na podstawie podręcznika.

Pojęcia:

Rozumienie i funkcjonalne wykorzystanie oraz umiejętność podania własnej definicji terminów i pojęć teoretycznoliterackich, językowych i kulturowych objętych programowymi treściami nauczania oraz pojęć i terminów wprowadzanych przez nauczyciela.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki pracy sytuują na poziomie osiągnięć podstawowych. Uczeń taki w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełniać musi poniższe wymagania

Słuchanie i mówienie:

- Umiejętne słuchanie wypowiedzi nauczyciela i innych uczniów w rozmaitych sytuacjach dydaktycznych (lekcja szkolna, biblioteczna i muzealna, prelekcja,) w efekcie którego uczeń jest w stanie zrekonstruować te wypowiedzi i podjąć próbę samodzielnego wynotowania ich najważniejszych myśli.
- Wypowiadanie się w sposób poprawny, zgodny z ogólnopolską normą wymowy.
- Wypowiadanie się zgodne z określonym tematem w formie wypowiedzi jedno i kilkudzaniowej.
- Próba wyprowadzania z własnej i cudzej wypowiedzi logicznych wniosków.
- Poprawne merytorycznie (z dopuszczalnymi błędami stylistycznymi) ustne przedstawienie opisu, opowiadania, charakterystyki, streszczenia, sprawozdania.
- Próba zajęcia głosu w dyskusji. Wygłaszanie z pamięci wskazanych fragmentów literackich z próbą ich interpretacji.

Czytanie tekstów słownych i odczytywanie innych tekstów kultury.

- Poprawne opanowanie techniki głośnego czytania, z zachowaniem najważniejszych reguł prozodyjnych.
- Czytanie ze zrozumieniem tekstów epickich, lirycznych i gramatycznych.
- Ciche czytanie tekstu umożliwiające dalszą pracę z samodzielnym wykorzystaniem poleceń i wskazówek N.
- Umiejętność cytowania.
- Znajomość podstawowych literackich środków wyrazu oraz głównych wyznaczników języka teatru.
- Przemyślany odbiór treści przekazów medialnych z wykorzystaniem ukierunkowania przez nauczyciela.
- Znajomość podstaw języka reklamy i próba jej samodzielnej analizy.
- Praktyczna znajomość zasad korzystania ze słowników.

Pisanie:

- Ogólnie poprawne strukturalnie (z dopuszczalnymi błędami kompozycyjnymi, stylistycznymi, językowymi) redagowanie wskazanych w programie nauczania pisemnych form wypowiedzi.
- Estetyka zapisu uwidocznioma w akapitach.

Nauka o języku:

Funkcjonalne wykorzystywanie wiedzy językowej z zakresu:

1. Fonetyki, ortofonii (podstawowa znajomość budowy i funkcji narządów mowy, podstawowa klasyfikacja głosek polskich, ogólne rozumienie zasad upodobnień i uproszczeń grup spółgłoskowych, poprawna artykulacja głosek).
2. Fleksji (znajomość podstawowych form i funkcji odmiennych i nieodmiennych części mowy).
3. Składni (umiejętność rozpoznawania rodzajów wypowiedzi i rodzajów zdań złożonych, umiejętność nazywania części zdania pojedynczego).
4. Ortografii i interpunkcji (funkcjonalna znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych; pisownia dopuszczająca błędy II stopnia i nieliczne błędy I stopnia).

Lektura

Poprawna znajomość wszystkich wskazanych przez nauczyciela lektur programowych, świadcząca o zapoznaniu się z ich treścią. Poprawne merytorycznie wypowiedzanie się (ustne i pisemne) na temat związany z lekturą. Znajomość podstawowych informacji o autorach lektur na podstawie podręcznika.

Pojęcia

Funkcjonalna znajomość (poparta próbą stworzenia własnej definicji) terminów i pojęć teoretycznoliterackich, językowych i kulturowych objętych programowymi treściami nauczania.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, którego wyniki pracy sytuują na poziomie osiągnięć koniecznych. Uczeń taki w zakresie swych kompetencji polonistycznych spełniać musi poniższe wymagania

Sluchanie i mówienie:

- Sluchanie wypowiedzi nauczyciela i innych uczniów w rozmaitych sytuacjach dydaktycznych, umożliwiających rekonstrukcję głównych tez i myśli tych wypowiedzi.
- Próba sporządzenia na tej podstawie z pomocą nauczyciela elementarnej notatki własnej.
- Wypowiadanie się zgodne z tematem oraz głównymi normami ogólnopolskiej wymowy.
- Tworzenie logicznej wypowiedzi jednozdaniowej i próba stworzenia spójnej wypowiedzi wielozdaniowej (z pomocą nauczyciela). Próba dochodzenia do wniosków na podstawie wypowiedzi własnej i innych - z pomocą nauczyciela.
- Zgodne z elementarnymi zasadami konstrukcyjnymi redagowanie opisu, opowiadania, elementów charakterystyki, streszczenia i sprawozdania – wspomagane przez nauczyciela.
- Pamięciowe opanowanie wskazanych fragmentów poezji i prozy.

Czytanie tekstów słownych i odczytywanie innych tekstów kultury.

- Opanowanie techniki głośnego i cichego czytania na poziomie umożliwiającym zrozumienie tekstu i jego własne zrelacjonowanie.
- Głośne czytanie tekstów literackich z przestrzeganiem zasad artykulacyjnych i interpunkcyjnych.
- Ukierunkowana umiejętność odnajdywania cytatów.
- Znajomość podstawowych literackich środków wyrazu oraz podstawowych środków języka teatru.
- Odbiór treści przekazów medialnych umożliwiający ich zrelacjonowanie (z pomocą nauczyciela).
- Wspomagana przez nauczyciela analiza reklamy.
- Umiejętność korzystania ze słowników pod kierunkiem nauczyciela.

Pisanie:

Redagowanie wskazanych w programie pisemnych form wypowiedzi, potwierdzające praktyczną znajomość głównych wyznaczników tych form.

Nauka o języku:

Funkcjonalne stosowanie wiedzy językowej z zakresu:

1. Fonetyki, ortofonii (elementarna znajomość budowy i funkcji narządów mowy, podstawowa klasyfikacja głosek polskich wspomagana przez nauczyciela, umiejętność określenia procesu upodobnień i uproszczeń grup spółgłoskowych).
2. Fleksji (rozpoznawanie przy pomocy N podstawowych form i funkcji odmiennych i nieodmiennych części mowy).
3. Składni (umiejętność rozpoznawania – z pomocą nauczyciela - rodzajów wypowiedzi i rodzajów zdań złożonych oraz części zdania pojedynczego).
4. Ortografii i interpunkcji (znajomość zasad i reguł ortograficznych i interpunkcyjnych; w pisowni dopuszczalne błędy I i II stopnia – umiejętność analizy i poprawy tych błędów z pomocą nauczyciela).

Lektura:

Ogólna znajomość problematyki wszystkich wskazanych przez nauczyciela lektur programowych, świadcząca o przynajmniej częściowym zapoznaniu się z ich tekstem. Poprawne merytorycznie wypowiedzanie się (ustne – z pomocą N - i pisemne) na najważniejsze tematy związane z analizą i interpretacją omawianej lektury. Elementarna wiedza o autorach lektur.

Pojęcia:

Funkcjonalna znajomość najważniejszych terminów i pojęć teoretycznoliterackich, językowych i kulturowych objętych programowymi treściami nauczania.

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, którego wyniki pracy nie sytuują na poziomie osiągnięć koniecznych, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.